



(a)CENTRE

2014-2015 www.peretarres.org/mcecc

 FUNDACIÓ
PERE TARRÉS

MOVIMENT
DE CENTRES
D'ESPLAI
CRISTIANS
CATALANS

 FUNDACIÓ
VERGE BLANCA
DE LLEIDA

 FUNDACIÓ M. VÍCTOR SALLET

 FUNDACIÓ
SANTA MARIA
DE SIURANA

 SERVEI
diocesà

de COLÒNIES
i ESPLAIS del
BISBAT de
TORTOSA





(al)CENTRE

www.peretarres.org/mcecc

La Campanya per al curs “**(al) Centre!**”, que els Centres d’Esplai del MCECC varen escollir a l’Assemblea General Ordinària celebrada a Montserrat el novembre de 2012 a partir de la proposta “*El pas d’infant a Monitor*”.

Els materials han estat preparats per **Elisabeth Carrasco**, exmembre del MCECC, vinculada a un Centre d’Esplai de la Zona 8 - Baix Llobregat Sud.

Podeu consultar tots els documents de la campanya al web del MCECC www.peretarres.org/mcecc.



(PRESENTACIÓ)

(al) CENTRE pretén ser una eina per acompanyar el procés d'incorporació i de compromís dels joves en la proposta educativa, social, eclesial i de participació ciutadana de ser monitor/a d'un centre d'esplai, especialment des del voluntariat.

Aquesta és una campanya que pretén donar suport a la formació tant formal com no formal que ja existeix entorn del monitoratge. No substitueix el curs de monitor/a d'educació en el lleure infantil i juvenil ni les sessions formatives per a *premonitors/es*. És una eina amb esperit de reforçar allò que ja s'està fent des de les escoles de formació i des dels centres, zones i territoris, doncs són molts els agents que, al MCECC, volen donar resposta a la necessitat urgent d'estructurar i qualificar el procés de pas d'infant a monitor/a.

El objectius d'aquesta eina són els següents:

→ Objectius Generals a assolir amb la campanya:

- Garantir una acció educativa en el lleure de qualitat, especialment pel que fa a les funcions dels monitors/es com a agents clau en el procés educatiu.
- Establir un marc de referència sobre el procés d'incorporació-compromís d'un jove a un centre d'educació en el lleure com a monitor/a.
- Consolidar com a fortalesa de la societat i l'Església catalana l'obertura a noves generacions.

→ Objectius Específics:

- Capacitar els monitors/es veterans com a acompanyants de persones en procés d'assumpció de la nova responsabilitat de ser monitor/a.
- Capacitar els joves (17-18 anys) en el discerniment i la presa de responsabilitats amb la societat i amb un mateix com a monitor/a de lleure d'infants i/o joves.
- Capacitar tècnicament i actitudinal els joves premonitors/es per a desenvolupar la tasca educativa amb un alt grau de qualitat.

(ENFOCAMENT)

→ Descentrar-se: El pas de “ser servit” a “servir”

Diu la definició del verb “Descentrar-se”: *Cessar d'estar centrat.*

Com pot ser que per estar centrat, i per prendre part important en un centre (d'educació en el lleure) calgui deixar de ser al centre? Quina paradoxa!

Conegudes corrents psicològiques, pedagògiques, junt amb grans líders i savis espirituals han coincidit al llarg de la història en la paradoxa que per estar centrat cal sortir d'un mateix, deixar de ser el centre, deixar de mirar-se el melic, posant-se al servei dels altres. És aleshores quan sorgeix l'oportunitat de connectar amb el més profund d'un mateix i dels altres i créixer ambdós, individualment i col·lectiva.

L'experiència de ser un infant d'esplai marca per a tota la vida, deixa petjada. Tots coneixem algú que malgrat haver anat només a unes colònies d'estiu o tan sols a un curs d'esplai, quan els comenten que tu has estat monitor/a et responen: “jo *“una vegada”, quan temps era temps, vaig anar a un esplai*”. Fins i tot alguns, en passar a l'adolescència s'enganxen a un grup de lleure juvenil... El grup, en aquest pas, té un paper transcendental. Si els meus amics “pugen” al grup de joves, jo també, doncs la meva identitat va lligada a la pertinença al grup.

Els grups de lleure juvenil són una eina clau en l'educació dels joves per a esdevenir persones “centrades”, i compromeses amb un mateix i amb els altres, amb l'individu i amb la col·lectivitat.

En el grup de lleure juvenil el jove, independentment del mètode educatiu, és el centre de l'acció, de l'atenció; n'és el principal beneficiari; és el centre del centre (d'esplai).

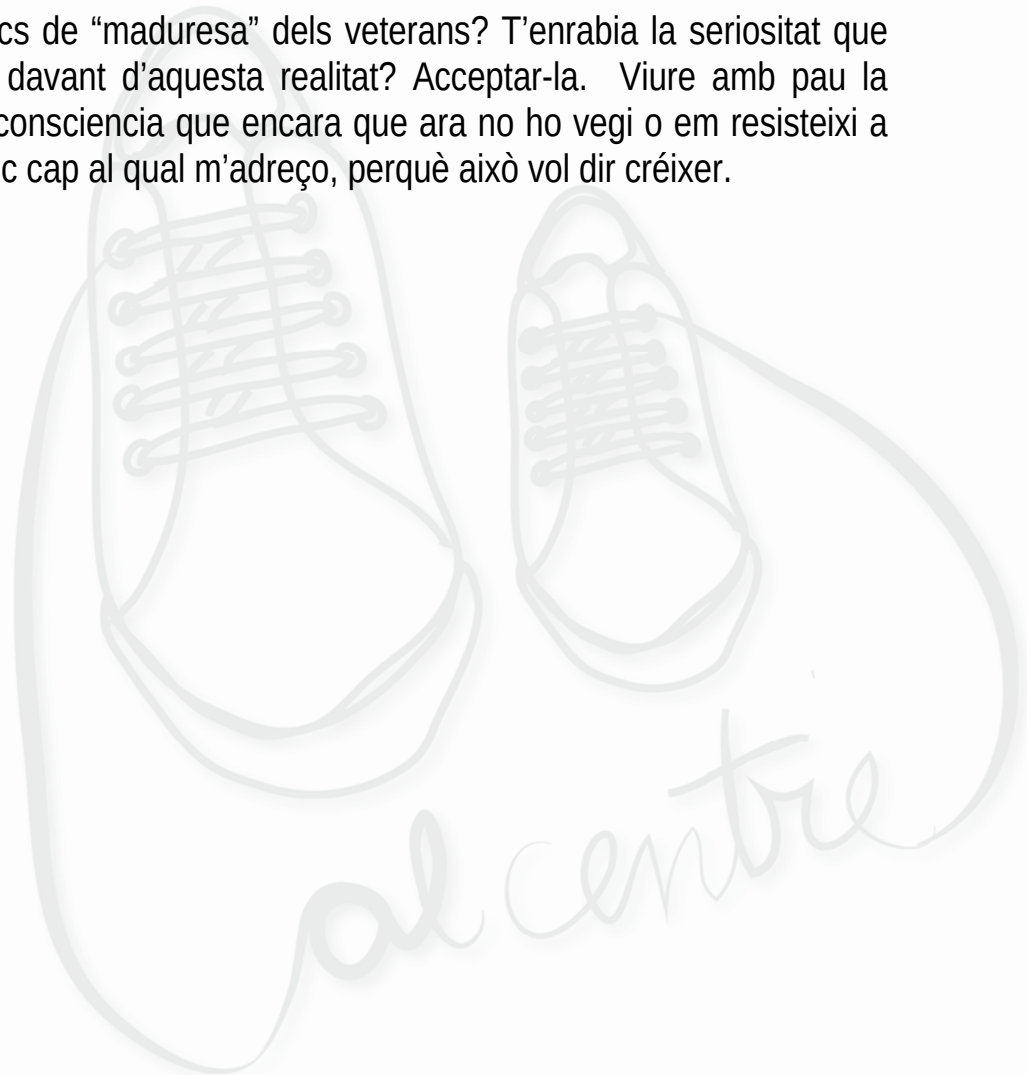
El pas a deixar de ser aquest centre d'atenció és un pas transcendental en la vida de tot ésser humà. És, podríem dir, el salt qualitatiu més gran, el pas que més ens humanitza, el que parla del creixement; però, precisament per ser-ho sovint genera pors, rebuig, resistència... a la vegada que atracció. De nou la paradoxa. El nen no vol deixar de ser



nen, de jugar,... tot i que juga a ser gran! Vol i dol. El pas per tal de no ser traumàtic requereix d'un procés subtil, lent, en què es van deixant enrere, d'un en un, cadascun dels "jocs infantils". Així doncs, tenim una realitat en la que conviuen en un mateixa persona "jocs infantils" amb "jocs adults". Aquest combinat és l'essència dels "jocs juvenils". Si a més a més afegim que l'equip de monitors/es és un equip de persones joves, tenim el combinat dels combinats. Aquesta és la realitat, aquesta és la grandesa.

Sents que a vegades t'esgotes amb els "infantilismes" d'aquest jovent? Si ets un dels monitors/es veterans, què fer davant aquesta realitat? Acceptar-la. Viure amb pau la realitat present, tot recordant que tu mateix provens del mateix lloc. Siguem honestos... i reconeguem que són d'excuses el... "jo no era així...", "nosaltres això no ho fèiem...", "érem més madurs a la seva edat...". El procés de creixement és universal, per tant... honestat i memòria. Jo vinc del mateix lloc/joc. Que no se m'oblidi. La presència de jovent novell al centre és una oportunitat per recordar constantment d'on vinc.

I tu, "t'esgotes" amb els atacs de "maduresa" dels veterans? T'enrabia la seriositat que aigualeix la festa? Què fer davant d'aquesta realitat? Acceptar-la. Viure amb pau la realitat present, tot prenent consciència que encara que ara no ho vegi o em resisteixi a veure-ho, aquest és el lloc/joc cap al qual m'adreço, perquè això vol dir créixer.



(Etapas del procés)

**(etapa1) Al centre: sóc
un jove a la recerca**

**(etapa2) Hi ha un
temps per a cada cosa.
Ara és temps de prova**

**(etapa3) La decisió, el
compromís**

**(etapa4) Fent camí sol
però acompanyat. Del
temps de prova al temps
de responsabilitat**

**(etapa5) Acompanyant
a qui he precedit. Com
es fa això
d'acompanyar?**

**(etapa6) Per mantenir la
flama encesa i ajudar els
altres a encomanar-se**

[etapa 1] Al centre: sóc un jove a la recerca



Tot comença quan sóc un infant que creix i passada l'adolescència entro en l'etapa de joventut. De petit vaig a l'esplai, m'hi porten els pares, d'adolescent "pujo al grup de joves" ja per decisió pròpia i arriba un moment en què el meu lloc ja no està en ser el centre de l'acció, el beneficiari directe, sinó que perquè he crescut, toca deixar el grup de joves, i canviar de posició; és a dir, passar a l'acció per tal que altres puguin gaudir d'allò que jo he pogut anar fruitint tots aquests anys.

Però abans de marxar, d'acabar l'etapa del grup de joves, cal dedicar un temps a prendre consciència de què em manté a mi al grup de joves,

- ...perquè tinc els dissabtes a la tarda ocupats...?
- ...perquè em trobo amb els amics i amigues...?
- ...perquè estic fora de casa, lluny del pare i la mare, del món dels adults...?

Prendre's temps per fer-se conscient de les motivacions que marquen les pròpies conductes és una habilitat clau per a totes les esferes de la vida.

Donem l'oportunitat als joves de prendre's aquest temps? I nosaltres com a monitors/es, fem també aquest exercici?



(Proposta1) Una tarda d'esplai d'aquelles que plou a bots i barrals i el fred convida a recollir-se pot ser un moment adient per, tot fent un cafetó calentó, compartir aquestes claus.

Què em manté al Grup de Joves del meu centre d'esplai?

Per tal de prendre una decisió amb responsabilitat, és a dir, assumint-ne les conseqüències, cal:

- conèixer bé la persona o projecte amb qui em comprometré,
- conèixer-me a mi mateix
- valorar l'encaix entre els dos



(Proposta2) *Per tal de conèixer bé què suposa ser monitor/a d'esplai i així decidir-se amb coneixement de causa a ser-ho, aquesta campanya inclou el **JOC PER PASSAR AL CENTRE**, realitzable tant en un espai interior com exterior, a ciutat com al camp, amb un grup menut o bé molt gran. És un joc ideal per fer al darrer trimestre d'un curs d'esplai, preparant el terreny per incorporar-se com a pre-monitors/es pel curs següent.*

És una preocupació comuna entre els educadors dels grups de joves el “salt” de passar d'infant-jove a monitor/a. Sovint sembla que l'única alternativa un cop cal deixar el grup de joves a causa de l'edat és fer-se monitor/a de l'esplai. Per què es dóna aquesta situació? Podríem debatre durant hores i hores i fer un llistat infinit de causes. Invertim el temps en cercar alternatives a ser monitor/a i desenvolupem la creativitat que ens caracteritza als monitors i monitores per donar a conèixer als joves altres possibilitats, nous horitzons?

Moltes alternatives no acaben de quallar per diversos motius, però sembla que algunes raons de pes que poden donar pistes de com proposar noves alternatives són les següents:

- perquè no es realitzen en el mateix temps que l'esplai, és a dir els dissabtes a la tarda,
- perquè malgrat ja ser grans com per autogestionar-se, no hi ha un (uns) líder que venti la flama
- perquè els projectes que guanyen solidesa són aquells que ens comprometen amb altres persones, posant-les a elles al centre de la nostra acció.



(Proposta3) *En funció d'aquestes claus es podria dedicar una tarda d'esplai a **Cercar alternatives a ser monitor/a d'esplai** pel curs següent tot seguint algunes tècniques de creativitat.*

Podem dedicar també tot un trimestre a conèixer alternatives que compleixin les claus abans esmentades, altres realitats de voluntariat social, cultural, ambiental, esportiu que poden formar part del projecte de vida dels joves i alhora comptar amb la mateixa vessant transformadora que l'educació en el lleure.

Algunes idees:

- *Realitzar el curs d'iniciació al voluntariat. Es pot demanar que ens el facin a mida en l'horari desitjat.*
- *Conèixer les entitats del territori on es podria fer algun tipus de voluntariat (residències de persones grans, hospitals, menjadors socials, ...)*

Tenint en compte la segona causa o raó, i especialment si la volem combatre, això suposarà que algú més gran, algun monitor/a amb més veterania, s'animi a fer el servei de deixar d'exercir de monitor/a de forma clàssica i adopti el rol de líder dels nous projectes o bé acompanyi emocional i físicament als joves a integrar-se ens nous projectes o entitats fins a que faci el vincle amb els nous companys/es. Aquesta és una altra forma de ser-fer de monitor/a.

És ara quan toca reflexionar sobre la figura que històricament anomenem **Exmonitor/a**

El llenguatge que fem servir parla del sistema mental i de com percebem la realitat però a la vegada la construeix. Val la pena doncs que dediquem un temps a prendre consciència de quins són els mots que fem i quina realitat configurem.

Ja des dels primers orígens del monitoratge, ens hem referit amb el terme EXMONITOR/A per parlar d'aquells monitors/es que deixen de tenir contacte directe amb els infants i/o joves. En ocasions, si encara es mantenen algunes responsabilitats al centre, es segueix anomenant monitor/a malgrat no fer atenció directa als infants/joves, però a mesura que passen els anys i es sumen anys a aquest tipus de servei, l'EX... va apareixent discretament fins que s'instaura, i un cop s'ha fet present ja no hi ha manera

de treure-se'l de sobre, donant lloc a una nova realitat: aquesta persona està fora. Ja no té un lloc. És cert que cal fer passos enrere per tal de deixar espai lliure per noves incorporacions, noves persones, noves idees... però no som capaços de trobar models integradors de diversitats generacionals, de pensament, de mètodes...

Ser monitor/a és una actitud de vida que va més enllà de si estem en contacte directe amb els infants o no. Qui és monitor/a queda marcat, se li nota, se'ns nota... per això val la pena que deixem de referir-nos a exmonitors/es i parlem amb propietat: els monitors som monitors, però podem estar en actiu o no, aquí rau la diferència.

Són aquests monitors/es amb veterania, que ja no estan en contacte directe amb els infants-joves, que poden fer un servei en la vinculació a d'altres alternatives dels joves que no vulguin o puguin ser monitors/es d'esplai.

No tots servim per a tot ni estem cridats a fer el mateix.





[etapa 2] Hi ha un temps per a cada cosa: ara és temps de prova



...hi ha una cosa per a cada temps: La cosa és fer un tast abans de decidir-me!

*Tot té el seu moment,
sota el cel hi ha un temps
per a cada cosa.*

*Hi ha un temps d'infantar
i un temps de morir,
un temps de plantar
i un temps de collir.*

*Un temps de matar
i un temps de guarir,
un temps d'enrunar
i un temps de construir.*

*Un temps de plorar
i un temps de riure,
un temps de plànyer-se
i un temps de dansar.*

Un temps de tirar pedres

*i un temps d'aplegar-ne,
un temps d'abraçar
i un temps d'estar-se'n.*

*Un temps de cercar
i un temps de perdre,
un temps de guardar
i un temps de llençar.*

*Un temps d'esquinçar
i un temps de cosir,
un temps de callar
i un temps de parlar.*

*Hi ha un temps d'estimar
i un temps d'odiar,
hi ha un temps de guerra
i un temps de pau.*

Qoh 3, 1-8

Ja ho deien de ben antic... hi ha un temps per a cada cosa. El primer trimestre d'un curs d'esplai és un temps de prova, per veure si realment estem preparats per dir sí al compromís de ser monitor. És un temps per descobrir què suposa aquest compromís, aquesta nova actitud de vida. Un temps per observar i per aprendre.

Per tal de donar suport aquest aprenentatge, perquè un no neix sabut i com a element de suport a tota la formació necessària per tal d'esdevenir monitors/es assenyats i "professionals" comptem amb el següent material:



(Proposta4) *Amb els materials de la Campanya us hem lliurat el material*
(te'n) Recordes? Les tasques i activitats que convé no oblidar.
A més, també trobareu un calendari Ja saps què cal fer a cada moment?

Us proposem que, amb les diferents enganxines que us facilitem, pugueu anar associant i planificant cada una de les tasques apuntades al primer material i les aneu distribuint al vostre calendari.



[etapa 3] La decisió, el compromís: el ritual de pas.



Sóc un jove que sap i practica que per a obtenir nous resultats calen noves accions, així que per trobar el que recerco canvio de posició, poso els infants al centre.



(Proposta5) *Al material adjunt suggerim un **Ritual de Compromís** per celebrar en el marc d'una tarda d'esplai, d'una excursió, d'una Eucaristia....*

Al llarg del temps de prova vaig descobrint-me a poc a poc... Aviat serà el dia en què hauré de prendre la decisió. El meu sí és un sí que em compromet a mi, però també als altres, en especial als monitors/es més veterans, que m'acompanyaran en aquest nou projecte, en aquesta nova manera de viure.

Sí, vull ser monitor/a

La meva decisió afectarà a d'altres: als infants, a les seves famílies, a mi mateix, al meu entorn, a la parròquia, a l'actual equip de monitors/es, a la societat....

Hauré de triar-me un monitor/a ja veterà que m'acompanyi, que m'ajudi a descobrir el camí amb les meves pròpies passes, que restant al meu costat em permeti caure per aprendre a aixecar-me, des de la pràctica, no des de la teòrica, però al meu costat, sense deixar-me sol/a.

El meu compromís compromet també "l'acompanyant". Més endavant ens dedicarem plenament a la funció d'aquest monitor/a com a acompanyant.

Ara, ja ha passat el primer trimestre, el temps de prova. És el moment de prendre una decisió i fer-la pública perquè quan em comprometo amb quelcom que em genera tanta alegria tinc necessitat de compartir-la tot repartint-la.

Ser monitor/a suposa un compromís, no només amb els infants dinamitzant les tardes d'esplai, sinó un compromís també amb:

- Les famílies, fent-se partícips i col·laboradors en l'educació dels seus fills i filles. Les famílies són les responsables principals però un cop confien en l'esplai ens fem còmplices d'aquest treball educatiu.
- La formació, perquè com marca un dels principis del voluntariat, "cal fer el bé ben fet"; i perquè estar en actitud d'aprendre constantment és una actitud que ens connecta amb els infants i joves amb els quals treballarem.
- La comunitat, que ens confia el repte de millorar les relacions entre els seus membres, esdevenint una organització amb potencial real de transformació i alhora transmissió de valors.
- L'equip de companys i companyes que configurem l'equip educatiu, perquè l'educació en el lleure creu en el grup com a agent educatiu i com a recurs clau.
- Amb el col·lectiu al qual atenem, infants, joves... i d'altres si és que fem un altre tipus de voluntariat. Amb desig de créixer i sabent-se necessitats d'ajuda per fer-ho ens confien tot el que són!
- Amb un mateix/a; perquè el meu compromís amb els altres m'humanitza i em dóna força per treure el millor de mi mateix, de tal manera que jo sol, per mandra, per por, per no fer l'esforç, no seria capaç de fer créixer.

[etapa 4] Fent camí sol/a però acompanyat. “L’acompanyant”. Del temps de prova al temps de la responsabilitat.



El monitor/a és un jove! Pel fet d’assumir altres funcions dins del centre, es deixa de ser jove? Des d’aquesta perspectiva estem, sense intenció de fer-ho, però inconscientment, generant un rebuig, por, a l’assumpció de noves responsabilitats. El jove es diu: jo no vull deixar de ser jove, si tot just acabo de fer la majoria d’edat! Ningú vol deixar de ser jove... quantes vegades persones de 40, 50, 60 anys es refereixen a si mateixes: encara sóc jove! Sóc jove d’esperit!

El fet diferencial de ser un jove receptor-beneficiari principal de l’acció educativa a ser monitor/a rau no en l’edat sinó en l’actitud, en les funcions i en l’acció. Deixo de ser el centre per posar una altra persona al centre.

Així doncs, ja amb el Sí, i sense deixar de ser jove, passem del temps de prova al temps de la responsabilitat. És a partir del ritual de pas, a partir del Sí, que s’obté EL VOT dins la dinàmica de l’equip de monitors/es. En deixar anar el “pre” de premonitor/a assumim de ple dret la responsabilitat, per tant guanyem el dret a veu i vot.

La figura del monitor/a veterà que es responsabilitza d’acompanyar-nos en aquest primer curs d’esplai pren una rellevància fonamental. El seu acompanyament ajuda no només a créixer, com a persona i com a monitor/a sinó que, a més, el mode com m’acompanya, servirà de model per a quan em toqui a mi acompanyar a d’altres que vindran nous i a qui hauré precedit.



(Proposta6) Al material adjunt suggerim les **Claus per a l’acompanyament**.
Us recomanem que us hi endinseu!

[etapa 5] Però com es fa això d'acompanyar a fer camí, quan jo ja he fet el meu camí? Acompanyar a qui he precedit



Cadascú té el seu camí, per tant és important que no em cregui que els altres han de passar pels mateixos racons que vaig passar jo, ni que hi passin de la mateixa manera. El camí recorregut pot servir d'orientació però no és la única travessia.

Acompanyar estant al costat quan jo ja he recorregut un tram del camí suposa, dedicar temps a estar junts. Temps real, no només temps afectiu. Temps per xerrar, sobretot per escoltar sense jutjar, temps per estar en silenci junts, temps... temps junts. Perquè quan dediquem temps real es pot donar la possibilitat que sorgeixi la clau de pas de l'acompanyament: EL VINCLE.

Sense vincle no és possible acompanyar ningú ni cap procés, i per tal que el vincle es pugui forjar cal indispensablement temps de presència física junts.

A voltes es dóna que hi ha persones que no volen anar més enllà, que no volen deixar-se acompanyar, en aquests casos cal ser prudent. Quan ens trobem amb un jove inexpert i tendre en quant a edat és important que es deixi acompanyar i formar; però cal ser conscient que això requereix d'una humilitat i d'un reconèixer-se fràgil difícil d'acceptar per a tothom. Si ets un monitor/a de llarg recorregut que estàs llegint aquest material, pren-te un temps per recordar algunes anècdotes en què l'orgull no et va deixar descobrir la humilitat que en tu habita.

L'actitud d'estar en aprenentatge constant és la que els demanem als infants que eduquem i els monitors/es ens tanquem a ser acompanyats o a formar-nos??

Per tal d'ajudar els monitors/es veterans a acompanyar en aquest nou camí com a monitor/a als novells, es pot comptar amb el següent material.



(Proposta7) *Reviseu la fitxa: algunes preguntes per avaluar la vostra Capacitat d'escolta*



(Proposta8) *Calendari Què s'amaga darrera cada dissabte? Rasca i ho descobriràs, per ajudar als acompanyants en la seva funció*

És un material per a l'acompanyament subtil, per a la qualitat tècnica, però també humana en el dia a dia, en el quotidià.

És un material en el format GRATA, perquè quan gratem es revela quelcom que hi havia amagat sota la primera capa de la superfície. Això és acompanyar!

El material compta amb un seguit de qüestions, indicacions, suggeriments per a que l'acompanyant treballi amb el seu company de camí, donant-se la carambola que mentre acompanya al novell l'acompanyant també és acompanyat i transformat. És la màgia de l'acompanyament, tots dos companys fan camí junts! L'un acompanya a l'altre i l'altre a l'un! Igual succeeix amb els infants, els monitors/es fem tot un treball educatiu amb ells i els ajudem a créixer, però alhora nosaltres mateixos ens veiem transformats i creixent gràcies als petits. És un MISTERI! Viure-ho com un MISTERI ens ajuda a mantenir el nivell d'humilitat que necessitem per no creure'ns els únics posseïdors de la Veritat, ja que aquesta està amagada dins la Humilitat.

[etapa 6] Per mantenir la flama encesa i ajudar els altres a encomanar-se...



Seríem capaços de fer **UN VÍDEO** que recollís què és ser monitor/a i tot el procés?

Objectius

- *Cohesionar el grup*
- *Desenvolupar la creativitat*
- *Reflexionar sobre què suposa ser monitor/a d'esplai*
- *Crear un recurs actual per encomanar als joves l'esperit de monitor/a d'esplai*

Desenvolupament

Elaboració d'un vídeo, ja sigui musical o no, de màxim 2 minuts que reculli què pensa el grup sobre què és ser monitor/a d'esplai. El document que recull l'enfocament d'aquesta campanya pot donar les claus del contingut que cal incloure al vídeo per tal que reflecteixi tots els aspectes.

Nota

Cal assegurar-se de tenir en regla els permisos d'autorització dels drets d'imatge dels participants

www.peretarres.org/mcecc

En conveni amb:



Generalitat
de Catalunya



Diputació
Barcelona



Ajuntament de
Barcelona



FUNDACIÓ
PERE TARRÉS

MOVIMENT
DE CENTRES
D'ESPLAI
CRISTIANS
CATALANS



FUNDACIÓ
VERGE BLANCA
DE LLEIDA



FUNDACIÓ VÍCTOR SALENT



FUNDACIÓ
SANTA MARIA
DE SIURANA



servei
diocesà

de COLÒNIES
i ESPLAIS del
BISBAT de
TORTOSA



facebook.com/MCECC



@esplaisMCECC



Management
System
ISO 9001:2008
www.tuv.com
ID 9105036592



JOC PER PASSAR AL CENTRE

→ Presentació

Aquest joc està pensat per treballar el pas de ser el beneficiari directe de l'acció, és a dir de ser un infant/jove d'esplai, a ser un pre-monitor/a.

És una activitat que pren tot el seu sentit si es treballa durant el darrer trimestre de curs amb els joves més grans que han de deixar el grup per l'edat que tenen.

Aquesta activitat està especialment enfocada per al pas a ser monitor/a d'esplai. Al material de la campanya hi ha suggeriments d'altres accions per treballar conjuntament amb aquesta activitat de cara a donar altres alternatives de servei, no únicament la de ser monitor/a

→ Objectiu

Prendre consciència de què suposa ser monitor/a

→ Espai

Adaptable tant a interior com a exterior.

→ Desenvolupament

L'activitat proposa un seguit de proves-repte que cal anar resolent, de manera que un cop resoltes totes, s'obtenen les claus fonamentals per poder prendre la decisió de ser monitor/a amb coneixement de causa.

Tot seguit exposem en cada fitxa una prova-repte. El format del joc és tan adaptable com es vulgui; en gimcana clàssica, en joc de pistes, en gimcana amb xarxes socials de comunicació, etc...

L'activitat també és adaptable no només a la realitat dels centres, amb tota la diversitat existent, sinó també a la pròpia realitat i història del MCECC. Aquesta adaptabilitat requereix un treball previ molt senzill d'adequació dels reptes a la realitat concreta.

Els temes-reptes que es plantegen a l'activitat són els següents:

- El temps
- El centre en xarxa: les relacions del centre amb altres entitats/institucions
- El centre: els orígens, la seva història
- L'ideari: missió, visió, valors i projecte educatiu
- El mètode: els 5 mitjans educatius de l'educació en el lleure
- Jo: les meves motivacions
- Jo en grup: l'equip de monitors/es
- El col·lectiu al qual atenem: infants, adolescents, joves

La dificultat en la resolució dels reptes dependrà en part del coneixement previ de què suposa realment el ser monitor/a.



(al)CENTRE

www.peretarres.org/mcecc

Proposem que es retratin les resolucions dels reptes i en acabar l'activitat puguem fer una visualització dels moments de superació dels reptes.

→ Llistat de material

- Fitxes de cada repte
- Càmera de fotografiar
- Material de cada prova:
 - El temps: 1 full i 1 retolador per fer l'equació.
 - El centre en xarxa: 7 fulards aprox.
 - El centre: orígens, història: 1 retolador gruixut, unes quantes targetes, tantes espelmes d'aniversari com anys de vida tingui el centre d'esplai, encenedor, pastís.
 - L'ideari: 1 bolígraf per participant, fil de pescar o fil normal, xinxetes o cel·lo, 1 tisora, còpies del dibuix del colom.
 - El mètode: els 5 mitjans educatius. 1 guant de làtex o vinil per cada participant, 1 retolador permanent, tarja amb les pistes dels 5 mitjans educatius (activitats; marc/medi/institució; el grup; el/la monitor/a; el quotidià).
 - Jo, les meves motivacions: 1 retolador per participant, marc de fotos de cartró per participant.
 - Jo en grup, l'equip de monitors/es: Tants cordons com la meitat de participants tingui el grup. Cada cordó ha de fer 75 cm.
 - Els infants i joves, el centre del centre: 1 diana i dards.

→ Descripció dels diferents reptes

A continuació trobareu les fitxes dels diferents reptes que preveu el joc.

EL TEMPS

Quan una persona es compromet amb alguna altra, el seu temps passa a ser un temps que lliurement ha decidit invertir en la relació amb la qual s'ha compromès.

Per tal de tenir clar quin temps necessita el compromís com a monitor/a proposem de resoldre el següent repte.

- Si un any consta de 54 setmanes
- Durant un mes i mig no fem activitat d'esplai
- Dediquem 10 dies a marxar de colònies
- Fem 1 reunió setmanal durant 3 mesos, de 3 hores cadascuna per preparar aquestes colònies i invertim 2 setmanes de dilluns a divendres en la preparació del material necessari per a aquestes.
- Realitzem 2 reunions trimestrals per preparar les activitats de cada trimestre d'un curs d'esplai, tenint aquest 3 trimestres.
- Fem reunió a més a més cada dia d'esplai en acabar l'activitat amb els infants i joves.
- Marxen d'excursió de cap de setmana 3 cops l'any.
- Tenim reunió de zona/territori un cop al mes durant 9 mesos
- I dediquem un matí sencer a l' AGO (Assemblea General Ordinària) del MCECC, i un altre matí a l'AGE (Assemblea General Extraordinària) del MCECC

Quants dies de l'any dediquem a l'esplai?

Afegeix-ne 2 per a imprevistos i restant 3 gràcies a un treball eficient.

Ara sí, quin és el total de dies?

Per al debat:

- Et sembla molt de temps? Massa?
- Si ser monitor/a és el teu desig i et fa o farà feliç, no veus com un regal poder gaudir durant tant de temps a l'any en allò que tan feliç et fa?

Material: 1 full i 1 retolador per fer l'equació; càmera o telèfon amb càmera

EL CENTRE EN XARXA

Les entitats, com les persones, per poder fer realitat els seus somnis necessiten els altres. El treball en xarxa és clau per:

- No sentir-se sol
- Assolir els objectius
- Enfortir-se com a persona i com a entitat
-

L'esplai en sí forma part d'un context, d'unes altres entitats que l'aixopluguen; l'esplai té identitat pròpia però a la vegada una part de la seva identitat ve donada pel fet de formar part i relacionar-se amb aquestes. Aquí un esquema il·lustratiu.



El repte és el següent:

- Pregunta als monitors/es amb quantes entitats es relaciona el centre. L'esquema us pot ajudar a no oblidar-ne cap.
- Assigneu cada entitat a un participant diferent del grup. La persona més petita d'edat del grup representarà el nostre centre d'esplai.
- Amb els fulards lligueu cada mà de la persona que representa el centre amb una mà de cada company/a que representi una entitat, quedant així uns quants membres del grup lligats per les mans.
- Retrateu el moment i envieu la fotografia als vostres amics i amigues amb un eslògan!

Material: 7 fulards aprox., càmera o telèfon amb càmera

EL CENTRE, ELS ORÍGENS, LA HISTÒRIA

Coneixes els orígens i la història del teu centre d'esplai? Quants anys compleix enguany?

El repte és el següent:

- Esbrineu el nom de tots els responsables que ha tingut l'esplai des del seu inici. Pots trobar la informació mitjançant l'actual responsable, algun pare o mare que quan era més jove estava actiu com a monitor/a, al mossèn, al MCECC, per Internet....
- Endreça els noms per ordre cronològic, del més antic fins a l'actual.
- Quan ja ho tingueu, calculeu l'edat de l'esplai, cerqueu quelcom que us pugui servir de pastís (una barra de pa, un pastís real, ... desenvolupeu la vostra creativitat!, poseu-hi tantes espelmes com anys compleix enguany el vostre centre d'esplai ,i ...)
- Anys i anys, per molts anys... canteu-li i bufeu les espelmes! No us oblideu de demanar un disseny per a l'esplai i de retratar el moment!

Material: 1 retolador gruixut, unes quantes targetes, tantes espelmes d'aniversari com anys de vida tingui el centre d'esplai, encenedor, pastís, càmera o telèfon amb càmera

L'IDEARI: Missió / Visió / Valors: projecte educatiu

(Activitat extreta de la campanya 2004: Passa de la Mandra! Pàg. 25)

Tots els centres d'esplai, en tant que tenen una missió educativa i de transformació social, compten amb un document base que marca l'horitzó i les línies de treball. Aquest document se'n diu ideari.

Si volem educar per un món millor i unes persones felices, cal que ens plantegem quin model de persona i societat volem. Aquest és el repte.

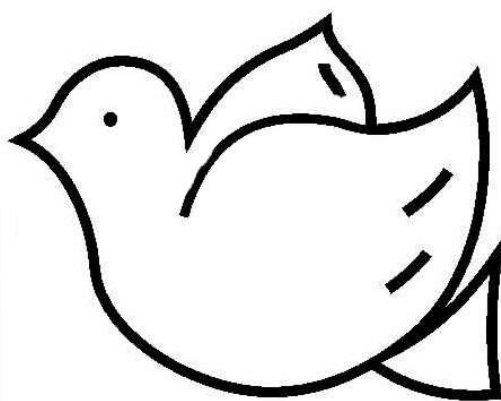
Sobre la taula hi ha molts coloms, com el que es mostra en el model. Retalleu els coloms i escriviu tot completant la frase individualment en cada colom:

- Somio una societat....
- M'agraden les persones que....
- La persona ideal és aquella que...
- Voldria un centre d'esplai que/on.....

Cada aportació s'ha d'escriure en un colom diferent. A mesura que es completen les frases es diuen en veu alta, per donar a conèixer als altres el somni personal, per no repetir-se i es van penjant els coloms al sostre de la sala o si estem a l'exterior en un arbre o fanalet.

Ens quedarà d'aquesta manera, l'ideari del centre penjat del sostre, podent-lo tenir a mà i present de forma molt visual.

Material: 1 bolígraf per participant, fil de pescar o xinxetes o cinta adhesiva, 1 tisora, còpies del dibuix del colom



EL MÈTODE: ELS 5 MITJANS EDUCATIUS

De vegades ens ve el dubte: com fer de monitor/a? Com es fa això d'educar en el lleure? Deu ser molt difícil!

És difícil i senzill a l'hora. Aquí us presentem el "truc".

L'educació en el lleure compta amb 5 mitjans educatius, és a dir, 5 eines amb les quals podem assolir els objectius que ens proposem amb els infants i joves.

Per tal de "tenir a mà" els 5 mitjans educatius amb els quals comptem per educar els infants i joves, ens posarem un guant i escriurem al guant posat a la mà d'un company/a de grup els cinc mitjans educatius de l'educació en el lleure, un a cada dit. Un cop tinguem les nostres mans enfundades ens fem la fotografia que immortalitza el moment i la resolució del repte.

Material: 1 guant de làtex o vinil per cada participant; 1 retolador permanent, tarja amb les pistes dels 5 mitjans educatius (activitats; marc/medi/institució; el grup; el/la monitor/a; el quotidià)



Quins són els 5 mitjans educatius?

Aquí ve el repte, esbrineu-ho amb les següents pistes:

- A _____ : jocs, tallers, danses, etc..
- MARC, M _____, INSTITUCIÓ : ambient, context en que s'esdevé una cosa
- EL G _____ : els companys i companyes, els iguals, tots junts.
- EL/LA M _____ N _____ R/A: la persona, l'exemple de l'educador/a.
- EL QUOT _ _ _ _ : allò que succeeix cada dia

JO, LES MEVES MOTIVACIONS

(Adaptació de l'activitat: Mi cerilla, publicada en MARTI, L. e MONFERRER, I. (1997): Guiones para encuentros de animación, Ed. CCS, Madrid)

T'has plantejat alguna vegada per què vols ser monitor/a? O per què no vols ser-ho? Què et motiva? Aquesta és una pregunta molt important que està present al llarg de tot el temps en què estem compromesos amb una persona o projecte. Al llarg de la relació passarem moments forts feliços, amb molta motivació que ens faran sentir amb molta energia, però vindran també temps de baixada, de defalliment, com si ens manqués l'energia. I és que motivació és energia.

Motivació és el procés que manté l'activitat, el comportament, per tant, davant d'un compromís és important ser conscient de quina és la motivació que em manté. Les motivacions no són ni bones ni dolentes, les motivacions són el motor de la meua acció. Totes les motivacions són vàlides si em porten al compromís amb els altres i amb mi mateix? Aquesta és una gran pregunta. Tu quina resposta hi dones?

Les motivacions són com un foc intern que crema i genera una energia que ens posa en acció. Aquí va el repte: compartiu les vostres reflexions en funció de la proposta del següent guió:

Què cal fer per encendre un llumí? I si no tenim paper rascador?

Fixem-nos bé en la quantitat d'alternatives que hem estat capaços de trobar! Som un equip! Fins aquí sembla que encendre un llumí és tasca fàcil.

I què cal fer per conservar el llumí encès? Això ja no és tan senzill com el fet d'encendre'l.

No bufar, protegir-lo amb la mà, etc. Per mantenir la motivació cal tot un seguit d'actituds. Segur que se us acudeixen unes quantes: intenteu fer un llistat ben llarg.

Què fer per tornar a encendre el llumí quan la flama s'ha extingit? Pensem-hi...

Acostar-lo a un llumí que encara estigui encès! No hi ha millor motivador que tenir al costat una persona motivada. Com sóc jo de motivador pels altres?

Al llarg de la nostra història segur que hem tingut a prop persones que han encès la nostra flama de nou en moments de desànim.

- **Pren un marc de fotos i escriu el nom d'aquelles persones que en algun coment de la teua vida et van encendre la flama i comparteix amb els teus companys qui han estat aquestes persones i a què et van motivar.**

El gran repte d'aquesta prova encara no ha arribat. Respon a aquesta pregunta, aquest és el repte real:

T'agradaria ser monitor/a? Què et mou?

Material: 1 retolador per participant, marc de fotos de cartró per participant

JO EN GRUP, L'EQUIP DE MONITORS/ES

L'educació en el lleure dels infants i joves és una cosa que els monitors/es no fem sols individualment, sinó que el treball en equip és una clau que marca una coherència entre l'acció i el discurs: per créixer, ho hem de fer junts!

L'equip és un recurs que pot mantenir-nos viva la flama de la motivació, que ens acompanya, repartint així el pes de la responsabilitat i multiplicant les alegries dels encerts. Perquè descobriu el que suposa el treballar com a equip de monitors/es us proposem el següent repte:

Col·loqueu-vos cada participant en cercle, en punts oposats de l'habitació o l'espai on estigueu jugant. Cada membre de l'equip subjecta un extrem d'una corda formant una estrella.

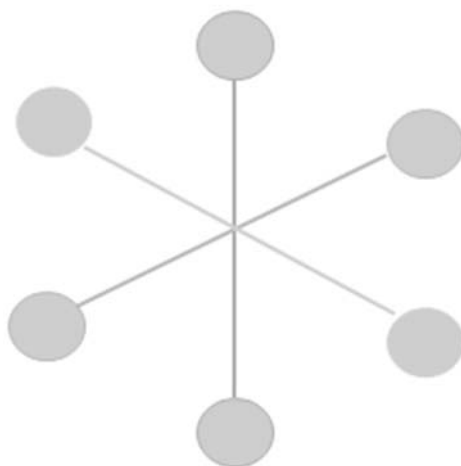
Cal lligar tots els cordons passant per sota o per sobre dels companys o companyes però sense deixar anar l'extrem del cordó que ens correspon.

Passats 5 minuts, posem la nostra corda amb els nusos a terra i intercanviem les posicions amb altres companys.

Durant els propers 10 minuts caldrà desfer els nusos causats pels companys anteriors sense deixar anar els extrems.

No us oblideu de fotografiar els embolics!!!

El repte no s'ha acabat, cal donar-hi una volta més de rosca: com ens hem sentit? Com podem aplicar el joc al treball en equip?



Material: Tants cordons com la meitat de participants tingui el grup. Cada cordó ha de fer 75 cm.

ELS INFANTS/JOVES, EL CENTRE DEL CENTRE

Els infants, els adolescents i els joves són el centre del centre. Sovint pensem que sense monitors/es no hi hauria esplai, però el que realment és imprescindible són els infants.

Ser monitor o monitora no és oblidar-se d'un mateix, però sí és

POSAR AL CENTRE DE LA NOSTRA MIRADA; ACCIÓ, PENSAMENT... ELS INFANTS

Perquè no se'ns obliidi comptem amb aquest repte:

Fer diana requereix estar centrat, posat tot el pensament, el cos, el moviment i concentració en el centre de la diana, però sense perdre de vista el context, així que a veure qui és més hàbil. Quin membre del grup obté la major puntuació acostant-se al màxim al centre de la diana.

Teniu 5 rondes per participant.

Retrateu-vos amb tots els dards al centre de la diana, la foto ens recordarà sempre l'actitud de base del bon monitor/a.

Material: 1 diana i dards

TRIMESTRALMENT...

- ✓ Sortida de cap de setmana
- ✓ Reunions de comissions: secretaria | tresoreria pedagògica | materia | farmaciola/salut animació de la fe intencional | comunicació

... ALTRES TASQUES / ACTIVITATS

- ✓ Trobada d'infants de la zona/territori
- ✓ TROCAJOVE
- ✓ Trobada de monitors/es del centres del poble, zona, bisbat...
- ✓ Trobada animadors/es de la fe
- ✓ Festa major de la localitat/barri
- ✓ Colònies de primavera
- ✓ Sortida a la neu o d'hivern
- ✓ Festa patró o patrona de la parroquia
- ✓ Sopar de la fam

(Te'n) recordes?

les tasques i activitats que convé **no oblidar!**



GENER

FEBRER

MARÇ

ABRIL

MAIG

JUNY

JULIOL

- Reserva de la casa de colònies o altres equipaments per a l'activitat d'estiu
- Inici de la **informació i motivació** a les famílies per a l'activitat d'estiu
- Xerrada formativa per les famílies del centre (tema triat per la comissió de famílies/amics i amigues del centre)
- Seguiment individual dels **pre-monitors/es**
- Preparació del **Carnestoltes**
- Reunió de **zona/territori**
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)
- Termini de presentació de sol·licituds al MCECC de **beques** d'activitats esporàdiques

- Presentar el **projecte d'estiu** a les Administracions per a demanar-hi ajuts
- Reunions** de les comissions de l'activitat d'estiu
- Carnestoltes**
- AGE: Assemblea General Extraordinària del MCECC
- Reunió de **zona/territori** Consell de responsables de zona (CRZ)

- Reunió d'avaluació del 2n trimestre i planificació del 3r
- Celebració de la **Pasqua**
- Festa de la **Mare de Déu de l'Alegria**
- JORESO** /Trobada de monitors/es de MCECC
- Preparació de l'activitat dirigida als joves que tenen interès en ser monitors/es el curs vinent.
- Reunió de **zona/territori**
- Termini de presentació de sol·licituds al MCECC de **beques** d'activitats esporàdiques

- Tancament dels **projectes** de les activitats d'estiu
- Seguiment** del ritme i qualitat de les activitats setmanals
- Festa de **Sant Jordi** o de la Primavera
- Organització** d'una activitat conjunta familiars, infants/ joves, monitors/es
- Reunió de **zona/territori**
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)

- Configuració de la **plantilla** de monitors/es de l'activitat d'estiu
- Activitat oberta** a la natura per aprofitar el bon temps
- Preparació de la festa de **fi del curs**
- Realització de l'**activitat dirigida** als joves que tenen interès en ser monitors/es el curs vinent
- Reunió de **zona/territori**
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)

- Festa de **fi de curs**
- Avaluació** de l'activitat dirigida als joves que tenen interès en ser monitors/es el curs vinent
- Motivació** a les activitats d'estiu
- Reunió d'avaluació del curs
- Darrers **preparatius** de l'activitat d'estiu
- Inici **activitats d'estiu**
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)

- Inici **activitat d'estiu**
- Data **final activitat estiu**
- Reunió **avaluació** activitat estiu
- Seguiment** activitat estiu
- Darrers **preparatius** de l'activitat d'estiu
- Si és necessari... pensar en el **traspàs**

- Preparació **trobada** de monitors/es
- Sessió formativa** pre-monitors/es
- Mailing** famílies amb dates d'inscripció
- Reunió monitors/es per l'inici del curs i assignació de comissions de treball / responsabilitats
- Preparació **projecte** de centre i documentació necessària per iniciar el curs
- Inscripcions** infants i/o joves

- Contacte** amb les famílies del centre
- Planificació** del calendari formatiu de l'equip de monitors/es
- Reunió de **zona/territori**
- Fer un **llistat** amb els aniversaris i sants dels monitors/es
- Participació a les **sessions** de nous responsables o **jornades** d'inici de curs
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)

- Inici del curs d'esplai dels monitors/es
- Activitat extraordinària** amb les famílies per a iniciar el curs
- Presentació del **projecte** de curs a l'Administració local
- Revisió de l'assegurança del centre i inici dels **tràmits** de renovació
- Reunió informativa inici de curs amb les famílies
- Temps de treball** amb els pre-monitors/es o monitors novells
- Preparació **Castanyada**

- Celebració **Castanyada**
- Convocatoria** oberta a participar a la comissió de les famílies, amics i amigues del centre
- Reunió de **zona/territori**
- Informació del **calendari d'activitats** de l'entorn de l'esplai i publicació del nostre
- Definició** de les cases de colònies o terrenys d'acampada de tot el curs
- Elaboració del **pressupost** del curs i avaluació de les futures necessitats econòmiques i subvencions
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)

- Seguiment** del treball diari de les comissions de treball/responsabilitat dels monitors/es
- Seguiment** dels grups d'infants
- Avaluació** de la Castanyada
- Presentar i motivar l'assistència de l'equip de monitors/es a les **activitats formatives**
- Preparar la **documentació** per a la signatura dels convenis amb les administracions o entitats privades
- Vetllar per la **coordinació** i cohesió de l'equip de monitors/es
- Donar a conèixer el **projecte** d'aquest curs a la parroquia/ comunitat, barri/districte o poble i a les entitats properes

- Preparació activitat extraordinària de Nadal
- DUDI**: Diada Universal dels Drets dels Infants
- AGO**: Assemblea General Ordinària del MCECC
- Reunió de **zona/territori**
- Renovació** de l'assegurança
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)
- Termini de presentació sol·licituds al MCECC de **beques** de curs i d'activitats esporàdiques
- Termini **convocatoria** novembre d'ajuts extraordinaris

- Celebració del **Nadal**
- Reunió **avaluació** 1r trimestre i planificació 2n trimestre
- Començar a **pensar** en l'activitat d'estiu (casa colònies, terreny campaments, ruta...)
- Vetllar per les **campanyes econòmiques**
- Sopar/trobada/**activitat de Nadal** (comissió famílies, amics i amigues del centre)
- Reunió de **zona/territori**
- Consell de **responsables de zona** (CRZ)
- Trobada Europea de **Taizé**

SETEMBRE

OCTUBRE

NOVEMBRE

DESEMBRE

FUNDACIÓ PERE TARRÉS

MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS CATALANS

FUNDACIÓ VERGE BLANCA DE LLEIDA

FUNDACIÓ SANTA MARIA DE SIURANA

FUNDACIÓ M. VÍCTOR SALLENT

servei diocesà de COLÒNIES i ESPLAIS del BISBAT de TORTOSA



www.peretarres.org/mcecc

PLANIFICA'TI!
2014

Ja saps QUÈ CAL FER a cada moment?



SETEMBRE

...3,...2,...1,... Atenció
que comença el curs!

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Inscripcions a l'esplai!!
Som-hi!!

OCTUBRE

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Castanyes, panellets,...
i les primeres sortides del curs!
aquest any... també la
Trobada d'Infants!

NOVEMBRE

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Celebrant el Nadal a l'esplai:
Trobem-hi l'autèntic sentit!

DESEMBRE

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

2015

Comencem l'any i
l'esplai amb la mateixa
intensitat i ganes!

GENER

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Entre disfresses i festes...
comencem a planificar l'estiu!

FEBRER

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

Preparant les activitats de
Setmana Santa!

MARÇ

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Bona Pasqua!
Comença el tercer
trimestre de l'esplai!

ABRIL

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

...això s'acaba! Darrers dies de l'esplai!
celebrem l'èxit del curs!

MAIG

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

El curs s'ha acabat! Comença
el compte enrere per les activitats d'estiu!

JUNY

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

JULIOL

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

L'Estiu a l'esplai,
vacances per créixer!

AGOST

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

FUNDACIÓ
PERE TARRÉS

MOVIMENT
DE CENTRES
D'ESPLAI
CRISTIANS
CATALANS

FUNDACIÓ
VERGE BLANCA
DE LLEIDA

FUNDACIÓ
SANTA MARIA
DE SIURANA

FUNDACIÓ M^{re} VÍCTOR SALLENT

de COLÒNIES
i ESPLAIS del
BISBAT de
TORTOSA



www.peretarres.org/mcecc







RITUAL DE PAS: EL PAS DE PRE-MONITOR/A A MONITOR/A

➤ Per què un ritual de pas de pre-monitor/a a monitor/a? O de jove a pre-monitor/a?

Totes les cultures del món, al llarg de tota la història de la humanitat, per fer un salt qualitatiu en l'evolució de les societats, cultures i persones han marcat rituals de pas.

El següent document és només una proposta que neix amb l'ànim d'orientar, inspirar, facilitar la instauració d'un ritual de compromís dels monitors/es amb ells mateixos, amb els infants i joves, amb les entitats i amb la construcció d'una societat millor.

Els rituals són accions que responen a una necessitat: la de realitzar o reforçar alguna creença.

➤ Quina creença és la que fonamenta aquest ritual?

Creiem en la possibilitat dels joves de comprometre's a ser feliços mitjançant el servei gratuït i solidari per als infants i joves en l'educació en el lleure, construint un món més just, compassiu i de pau, un món d'amor, amb alegria.

Els rituals també tenen un objectiu "recordatori" de moments agradables; perquè comprometre's suposa d'una renúncia agradable; ser monitor/a ens fa feliços. Algú coneix un monitor/a que no se senti feliç de ser-ho? De vegades la rutina, les presses i altres elements ens fan perdre de vista que va haver-hi un temps en què la il·lusió ens inundava; gaudíem de ser monitors/es; no només gaudien els infants; ho fèiem junts, cadascú des del seu rol.

És per això que proposem que el ritual se celebri el dia assenyalat per al centre d'esplai. I en cas de no tenir-ne, pot ser el dia de la festivitat de la Mare de Déu de l'Alegria, patrona dels centres d'esplai, el primer dissabte/diumenge després de la Pasqua.

➤ Passos suggerits

El ritual és molt senzill, es pot emmarcar en una tarda d'esplai, en una sortida, en una Eucaristia, etc.

- ➔ Assegudes i asseguts tots junts, **l'infant més menut de tots** nomenarà, és a dir, cridarà pel nom al jove/pre-monitor/a que avui es compromet seriosa i públicament. Aquest s'alçarà. Si són varis els joves/pre-monitors/es cadascun podria ser cridat per un infant diferent.
- ➔ **Els joves, un cop alçats es posaran tots davant del grup i respondran les següents preguntes que els anirà fent un representant dels infants**, un dels adolescents, un de les famílies i un dels monitors/es.
Com que el compromís és individual, en cas que siguin diversos els joves en ritus seria bo anar repetint el qüestionari un per un, fent el primer pas tantes vegades com joves hi hagi, tot seguit passar al segon, repetir-lo, tot seguit al tercer i així successivament.
Es pot també llegir el text una sola vegada, però és imprescindible que la resposta a les qüestions sigui individual, com el compromís que s'adoptarà.

➔ Tot seguit presentem el text d'exemple del compromís:

- REPRESENTANT DE LES FAMÍLIES: *(nom del jove/pre-monitor/a)*, confiem en la teva capacitat i maduresa fins a proposar-te de fer-nos còmplices de l'educació d'aquells que més estimem, els nostres fills i filles.



(al)CENTRE

www.peretarres.org/mcecc

Et compromets a col·laborar amb nosaltres, les famílies, en l'educació dels nostres fills i filles perquè creixin en valors?

- JOVE/PRE-MONITOR/A: sí, m'hi comprometo
- REPRESENTANT DE LES FAMÍLIES: et compromets a formar-te per a fer d'aquesta tasca educativa com un servei de qualitat per respecte als infants, i a nosaltres les famílies que hi confiem, i per respecte també a tu mateix?
- JOVE/PRE-MONITOR/A: Sí, m'hi comprometo
- ADOLESCENT/JOVE MÉS GRAN DEL GRUP: *(nom del jove/pre-monitor/a)*, tu que fa un temps vas ser un adolescent com ara nosaltres, que busquem passar-nos-ho bé, ser feliços i fer-ho en companyia del grup, et compromets a ajudar-nos a descobrir la felicitat que ve de posar-nos al servei dels altres tal com tu ho has descobert i ara en dones exemple?
- JOVE/PRE-MONITOR/A: Sí, m'hi comprometo

(el text que segueix requereix d'una preparació prèvia amb els infants)

- INFANT MÉS PETIT DE TOTS: *(nom del jove/pre-monitor/a)*, aquests primers mesos amb nosaltres hem observat que saps *(aquí anomenarem habilitats, actituds, que els infants destaquin del jove pre-monitor/a fruit d'allò que han anat coneixent d'ell/a al llarg dels primers mesos d'esplai)* tu també has après coses de nosaltres. Et compromets a seguir aprenent de nosaltres els més petits, a jugar "passant-nos-ho pipa" no només nosaltres, sinó també tu i així ajudar-nos a créixer en alegria?
- JOVE/PRE-MONITOR/A: sí, m'hi comprometo
- INFANT MÉS PETIT DE TOTS: et compromets a educar-nos en acceptar allò que no ens agrada però que és bo per a tothom?
- JOVE/PRE-MONITOR/A: sí, m'hi comprometo
- INFANT MÉS PETIT DE TOTS: et compromets també tu, com nosaltres, a acceptar allò que no t'agrada, però que és bo per a tothom encara que et resisteixis a reconèixer-ho?
- JOVE/PRE-MONITOR/A: Sí m'hi comprometo
- INFANT MÉS PETIT DE TOTS: estàs creixent. Ara ja ets monitor/a. Et confiem allò que som. (Cada nen/a entrega una fotografia seva o bé un infant li entrega una foto del grup).
- EL MONITOR/A AMB MÉS ANYS DE VETERANIA o bé el RESPONSABLE DEL CENTRE D'ESPLAI: ser monitor/a és una qüestió bonica, però com ja has anat descobrint, fer-ho sol és impossible. Volem manifestar-te el nostre suport. Ens fas feliços donant-nos l'oportunitat d'acollir-te, fent-nos créixer com a equip de monitors/es i fent-nos créixer un a un individualment. Ens comprometem amb tu a no deixar-te sol/a, Ens comprometem a deixar-nos interpel·lar per tu, a construir amb tu, a formar-nos junts, a ser un equip en les alegries i les desavinences, per junts, enfortir-nos en els nostres compromisos. BENVINGUT/DA.

- ➔ Tot seguit se li fa una abraçada com a símbol d'acollida, benvinguda, suport i tendresa.
- ➔ Se li fa també entrega de la fotografia de tot l'equip de monitors/es i la insígnia, dibuix, mascota, logotip de l'esplai.
- ➔ Acabem el ritual cantant una cançó representativa del centre, o la cançó de la Mare de Déu de l'Alegria, o una que els agradi molt als nous monitors/es. Sigui quina sigui però, cantem per expressar l'alegria del compromís.



ALGUNES CLAUS PER A L'ACOMPANYANT

- Un bon acompanyant escolta molt i parla poc. Escoltar amb atenció amb compassió. L'escoltar compassiu és molt actiu. Si l'acompanyant parla molt s'hauria de preguntar quina necessitat és aquesta que té de parlar tant.
- No has de suposar que saps o entens allò que l'altra persona t'està comunicant: sempre pregunta. Inclús quan creguis que tens la intuïció clau, en comptes de dir-li a la persona, ajuda-la perquè ella mateixa ho descobreixi. Pregunta sempre: et sembla? T'entenc bé quan dius?
- No donis consell perquè al cap i a la fi les persones fem allò que volem i com podem; allò que si es pot fer és ajudar a trobar sortides, però que les respostes, les possibles solucions es vagin descobrint per la persona atès que és qui coneix realment de les seves possibilitats.
- No reganyis. Reganyar trenca les relacions. Qui sóc jo per jutjar l'altre? Tracta d'acollir la persona allà on és: amb els seus sentiments, amb el seu dolor, amb tota la seva ràbia. Allò que intentes fer no és resoldre el problema a la persona, sinó acompanyar-la en el seu creixement.
- Ajuda'l a prendre consciència de tot allò que passa. És important anar ajudant la persona mitjançant preguntes adients perquè ella mateixa se n'adoni d'allò que està succeint a la seva vida. Si li dius què li passa li treus responsabilitat. Quan li dius a l'altre el què li passa estàs prenent les regnes de la seva vida. La base del procés de creixement personal és la presa de consciència d'allò que li succeeix a cadascú.
- Coneix-te a tu mateix/a, les teves qualitats, els teus límits. Què has anat aprenent de tu mateix en la relació d'acompanyament? Quant inverteixes emocionalment en aquesta relació? Val la pena dedicar un moment per, un cop has estat una estona amb la persona que acompanyes, observar com has estat tu mateix. Allò que et succeeix com acompanyant pot il·luminar la problemàtica de la persona a la qual acompanyes.
- Només pot ser un bon acompanyant qui ha sabut deixar-se acompanyar. No pots oblidar que l'ajuda que pots prestar als altres dependrà de la profunditat de la teva pròpia vida. És necessari confrontar amb algú altre allò que tu mateix sents i vius en els teus propis conflictes i processos de creixement personal per fer-se capaç d'ajudar a d'altres també a créixer sense deixar que els seus processos interfereixin en l'ajuda que prestes.
- Aprèn a manegar les transferències i contratransferències. La persona a la qual estàs acompanyant et transferenceix, et projecta coses que no són teves. Per exemple, si parles amb un noi amb problemes seriosos amb la figura de l'autoritat, o molta agressivitat vers la figura paterna, o que va tenir una relació molt conflictiva amb el seu pare, és possible que et transferenceixi aquest conflicte a tu com a acompanyant. És important prendre consciència d'allò que està succeint perquè, a més a més, com a acompanyant, experimentaràs també sentiments vers l'acompanyat que no sempre correspondran a la persona que tens al davant (contratransferència).
- En l'acompanyament pot sortir també la qüestió religiosa. Cal mantenir sintonia amb Déu. Per poder escoltar l'experiència de Déu que l'altra persona et relata es requereix estar en sintonia amb Déu a la pròpia vida.
- Confia en les teves intuïcions. Escolta't a tu mateix tot allò que vas percebent de la persona. Això no vol dir que hagis de revelar-li a la persona tot allò que veus; és millor que ella mateixa ho vagi descobrint en el seu propi procés.
- Tingues reverència per les persones. Cada persona és una història sagrada.
- Conrea l'actitud contemplativa. És fomentar l'atenció a l'Altre. Ajudar la persona a mirar més enllà de si mateixa.

Extret del Curs-Taller d'Acompanyament Espiritual CIRE – CRC Claus de l'Acompanyament Espiritual Hermann Rodríguez Osorio, S.J.



ALGUNES PREGUNTES PER AVALUAR LA CAPACITAT D'ESCOLTA

- Quan estàs escoltant aconsegueixes deixar de banda les idees i problemes que estaves atenent o que hauràs d'atendre després o et mantens rumiant aquests temes mentre esteu junts?
- Mires a la persona quan et parla o procures no mirar-la als ulls per no intimidar ni sentir-te intimidat/da?
- Animes la persona a parlar a través del teu llenguatge no verbal (somriure, moviment de cap, atenció amb tot el cos,...) o deixes que el teu llenguatge no verbal transmeti desinterès?
- Procures transmetre seguretat a la persona que parla amb tu o transmits inseguretat amb les teves preguntes i comentaris?
- Penses sobre allò que t'estan dient, intentant comprendre i discernir allò que escoltes? Per què la persona diu el que diu o sent el què sent?
- Deixes que la persona que està davant teu acabi allò que està intentant dir sense interrupcions o acostumes a "ajudar-lo" oferint-li els teus propis punts de vista?
- Escoltes, independentment de la manera de parlar que tingui la persona o et distreus si la persona utilitza un llenguatge o formes d'expressió que no s'acomoden al teu estil?
- Escoltes la persona encara que ja sabessis amb antelació allò que t'anava a dir, o interromps i t'avances a acabar la història per no allargar la situació?
- Interpel·les la persona perquè s'expliqui o perquè aclareixi les seves idees, o no preguntes mai perquè no allargui més del compte la seva exposició?
- Recapitules de vegades, tractant de reflexionar sobre allò que va dir la persona i li preguntes si vas comprendre i interpretar bé allò que vas escoltar?
- Permits que la persona descobreixi per sí mateixa les possibilitats del seu creixement o acostumes a corregir-la i mostrar-li allò que hauria de percebre i experimentar?
- Acostumes a fer judicis morals sobre la persona?

Extret del Curs-Taller d'Acompanyament Espiritual CIRE – CRC Claus de l'Acompanyament Espiritual Hermann Rodríguez Osorio, S.J.

Què s'amaga darrere CADA DISSABTE?

RASCA I HO DESCOBRIRÀS!

Consells i recomanacions pels monitor/es i responsables que acompanyen a nous monitor/es



GENER / FEBRER

- 1a QUINZENA → Acosta't amb tendresa i pregunta-li: Què tal t'ha anat avui?
- 2a QUINZENA → En unes setmanes hi ha l'AGO del MCECC, explica-li: què és, què s'hi fa i per què és bo participar-hi. Acordeu l'hora i el lloc on us trobareu per tal d'assistir-hi junts.
- 3a QUINZENA → Demana-li i parreu sobre quin infant/ jove trobeu cadascú de vosaltres que necessita especialment de l'atenció dels monitors/es?
- 4a QUINZENA → Torneu uns anys enrere i compartiu allò que més us agradava a vosaltres quan anàveu de nens/es a l'esplai.

MARÇ / ABRIL

- 1a QUINZENA → Demana-li "Com t'ha anat la tarda d'esplai?"
- 2a QUINZENA → En unes setmanes hi ha Trobada de monitors/es del MCECC, explica-li: què és, què s'hi fa i per què és bo participar-hi. Feu la inscripció!!
- 3a QUINZENA → Convida'l a fer un cafè i parreu de les properes activitats i accions que caldrà planificar (el calendari de tasques et pot ajudar). Aprofita i desitja-li bona Pasqua!!
- 4a QUINZENA → Celebrem la festa de la Mare de Déu de l'Alegria, patrona dels Esplais. Parreu de les "alegries" que us porta el ser monitor/a

JUNY / JULIOL

- 1a QUINZENA → Envia-li un missatge dient-li: "Et tinc present".
- 2a QUINZENA → En unes setmanes es celebrarà la TrocaJove. Feu un cafè i recordeu amb ell les anècdotes de quan n'era participant!
- 3a QUINZENA → Seu amb ell i comparteix com viu la preparació de les activitats d'estiu!
- 4a QUINZENA → Demana-li quines expectatives té. Final de Curs: què hem après? De què es sent orgullós com a monitor/a?

JULIOL / AGOST

- 1a QUINZENA → Convida'l a fer un cafè i parreu de tot allò que l'il·lusiona de les activitats d'estiu.
- 2a QUINZENA → Durant l'activitat d'estiu, troba un moment... acosta't i pregunta-li de manera personal i sentida: "Com estàs avui? Com et sents?"
- 3a QUINZENA → Pregunta-li si recorda el seu 1r dia amb els infants i joves? Què recorda? I tu? Pregunta-li si li ha agradat fer de monitor/a a l'activitat d'estiu. Per què?
- 4a QUINZENA → Deixa-li una nota, un missatge, amb un punt fort del seu fer com a monitor/a que hagi observat.

SETEMBRE / OCTUBRE

- 1a QUINZENA → Seu amb ell i explica-li la relació Centre d'Esplai-Parròquia/institució que aixopluga el centre. Fes-li un dibuix de les relacions que té el centre amb altres entitats. Mira de no deixar-te'n cap. (Zona/Territori; població, ...)
- 2a QUINZENA → Demana-li quin tipus d'activitat li agraden més? Les excursions? Els tallers?... Pregunta-li quines tasques li agradaria assumir del centre d'esplai?
- 3a QUINZENA → Dibuixa-li i explica-li l'organigrama del centre. Esvaeix-li els dubtes. Parreu sobre la planificació del curs!
- 4a QUINZENA → Demana-li per la relació amb els altres monitors/es? Ajuda'l a que descobreixi quines coses té en comú amb la resta de monitors/es i de l'equip...

NOVEMBRE / DESEMBRE

- 1a QUINZENA → Prenent-te un cafetó amb ell i comparteix quines coses canviaries de l'esplai... I de l'equip de monitors/es? I d'un mateix?
- 2a QUINZENA → Pregunta-li per la relació amb les famílies dels infants i joves.; com s'hi veu?
- 3a QUINZENA → Comparteix amb ell què és el que se us fa més feixuc de ser monitor/a? Reflexioneu-hi junts!
- 4a QUINZENA → Comparteix amb ell altres coses de fora de l'esplai. Què estudia? Que vol ser de gran? Desitgeu-vos un bon Nadal. Obsequia'l amb algun detall que hagi elaborat tu mateix.